

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

844

Vragen van het lid **Klein** (Klein) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (Wet DBA) en de positie van zzp'ers* (ingezonden 4 november 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 22 december 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Tienduizenden zzp'ers lopen opdrachten mis door nieuwe wet»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kent u ook het artikel van 26 september 2016 in Adformatie: «Zzp'ers in de problemen door wet DBA»² en het artikel «Ondernemers in zwaar weer, wat maakt het zo spannend»?³

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3, 6, 7, 8

Klopt het dat bedrijven massaal opdrachten aan zzp'ers (zelfstandigen zonder personeel) stopzetten omdat ze bang zijn voor de gevolgen van de nieuwe Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (Wet DBA), die schijnzelfstandigheid zou moeten tegengaan?

Erkent u dat een resultaat van de Wet DBA is dat zzp'ers aan alle kanten opdrachten mislopen en dreigen mis te lopen, zoals valt te lezen in de drie bovengenoemde artikelen? Zo ja, bent u voornemens hier iets aan te doen en op welke termijn?

Weet u hoe hoog – als gevolg van de Wet DBA – de nood is voor vele zzp'ers, zoals de voorzitter ZZP Nederland, de grootste belangenorganisatie voor zelfstandigen stelt?

¹ <http://nos.nl/artikel/2140134-tienduizenden-zzp-ers-lopen-opdrachten-mis-door-nieuwe-wet.html>

² <http://www.adformatie.nl/partner/legalmatterscom/zzpers-de-problemen-door-wet-dba>

³ <https://www.rein.nl/nieuws/ondernemers-in-zwaar-weer-wat-maakt-het-zo-spannend-4/>

Op welke manier bent u voornemens de zelfstandig ondernemers die als gevolg van de bepalingen in de Wet DBA opdrachten mislopen, te beschermen, te helpen of op enigerlei wijze te compenseren?

Antwoord 3, 6, 7, 8

In mijn brief van 18 november 2016 aan uw Kamer⁴ ben ik hierop ingegaan. Hierin heb ik een aantal maatregelen aangekondigd, waaronder opschorting van de handhaving en onderzoek naar de herijking van de begrippen gezagsrelatie en vrije vervangbaarheid. Samen met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Veiligheid en Justitie zal het Ministerie van Financiën – in overleg met onder andere sociale partners – onderzoeken hoe aan deze criteria een concretere of andere invulling moet worden gegeven, een invulling die beter aansluit bij het huidige maatschappelijke beeld van een arbeidsverhouding. Met uitzondering van evident kwaadwillenden⁵, wordt de handhaving tot in ieder geval 1 januari 2018 opgeschort.

Vraag 4

Is het waar dat ook bij overheidsorganisaties, zoals het Ministerie van Defensie, zzp'ers voor sommige opdrachten niet meer in aanmerking komen?

Antwoord 4

Dat is niet juist, overheidsorganisaties huren nog steeds zzp'ers in. Echter, bij het openstellen van een vacature vraagt men zich af (wellicht meer dan voorheen) of de uit die vacature voortvloeiende arbeidsrelatie mogelijk kwalificeert als een dienstbetrekking. Indien dat het geval is, bijvoorbeeld omdat sprake is van een gezagsverhouding, kan een dergelijke functie niet worden vervuld door een zzp'er op basis van een overeenkomst van opdracht.

Vraag 5

Klopt het dat de Belastingdienst ondanks uw toezeggingen tijdens het plenaire debat d.d. 29 september 2016 aangaande de toetsing van zzp-contracten door de Belastingdienst, nog massaal zzp-contracten afkeurt, zoals valt te lezen in het artikel «Zzp'ers in de problemen door Wet DBA»?

Antwoord 5

De Belastingdienst past bij zijn beoordelingen het bestaande wettelijke kader toe. Uit het eindrapport van de door mij ingestelde Commissie beoordeling modelovereenkomsten DBA blijkt dat de Belastingdienst slechts in een enkel geval te streng is geweest bij de beoordeling.

Vraag 9

Tot slot, bent u bekend met het in het artikel «Ondernemers in zwaar weer, wat maakt het zo spannend?» genoemde «handvest van de grondrechten van de Europese Unie»⁶, waarin de minimale grondrechten opgenomen zijn waar iedere inwoner van de EU een beroep op kan doen?

Antwoord 9

Ja.

Vraag 10, 11, 12

Bent u bekend met artikel 16 uit dit handvest, te weten de vrijheid van ondernemerschap⁷: «de vrijheid van ondernemerschap wordt erkend overeenkomstig het recht van de Unie en de nationale wetgevingen en praktijken»?

⁴ Kamerstuk 34 036, nr. 41.

⁵ Zie ook het antwoord op vraag 10 van de vragen van de leden Omtzigt en Van Weyenberg aan de Staatssecretaris van Financiën over de voortdurende totale onzekerheid over het uitstel van handhaving van de wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (ingezonden 5 december 2016) (Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 709).

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=NL>

⁷ <http://www.minbuza.nl/ecer/eu-essentieel/handvest-grondrechten/vrijheden-art.-6-t-m-19/vrijheid-van-ondernemerschap-artikel-16.html>

Bent u van mening dat dit grondrecht, «de vrijheid van ondernemerschap», rechters een geheel nieuw kader geeft om te beoordelen of het inderdaad redelijk is dat ondernemerschap wordt beperkt door regelgeving? Is bij de realisatie van de Wet DBA rekening gehouden met dit artikel 16 over de vrijheid van ondernemerschap overeenkomstig het recht van EU? Zo ja, op welke wijze is daar rekening mee gehouden en hoe verliep dat proces? Zo nee, hoe kan de Wet DBA dan wel voorzien in de vrijheid van ondernemerschap, zoals die is bedoeld en opgenomen in het handvest van de grondrechten van de EU?

Antwoord 10, 11, 12

Ja. Onze nationale wetgeving staat aan artikel 15 uit dit handvest, de vrijheid van ondernemerschap, niet in de weg. Of een belanghebbende in fiscale zin ondernemer is en daarmee fiscale faciliteiten kan genieten wordt bepaald door de nationale wetgeving. Het handvest bepaalt dat het tot de lidstaten is gericht, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen. Bij de Wet DBA speelt het handvest daarom geen rol. Door de Wet DBA is alleen de VAR afgeschaft.

Dit onderwerp is ook aan de orde geweest tijdens het debat uitwerking Wet DBA op 8 december 2016. De heer Klein heeft hierover ook een motie ingediend⁸, een motie die is verworpen.

⁸ Kamerstuk 34 036, nr. 56.